

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **H. B.**, zast. opatrovníkem Mgr. Závišem Löffelmannem, advokátem se sídlem Karlovo náměstí 671/24, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 4. 2013, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2015, č. j. 1 Ad 34/2013 – 205,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému opatrovníkovi žalobce, Mgr. Závišovi Löffelmannovi, advokátovi se sídlem Karlovo náměstí 671/24, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **1 936 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušeno její shora označené rozhodnutí a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení.

[2] Rozhodnutím stěžovatelky ze dne 11. 4. 2013, č. j. X, byly zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 15. 1. 2013, č.

j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla zamítnuta žalobcova žádost o plný invalidní důchod.

I. Vymezení věci

[3] Městský soud v napadeném rozsudku nejprve shrnul obsah spisové dokumentace. Konstatoval, že žalobce podal dne 16. 8. 2010 prostřednictvím kanadského nositele pojištění žádost o důchod, kterou stěžovatelka vyhodnotila jako žádost o důchod starobní. Rozhodnutím ze dne 7. 9. 2011, č. j. X, stěžovatelka přiznala žalobci starobní důchod. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, které byly rozhodnutím ze dne 28. 11. 2012, č. j. X, jako opožděné zamítnuty. V mezidobí obdržela stěžovatelka od kanadského nositele pojištění další podkladovou dokumentaci a stejnopis žádosti žalobce o důchod ze dne 7. 7. 2011, která byla vyhodnocena jako žádost o invalidní důchod. Na základě této žádosti stěžovatelka rozhodla tak, že žádost zamítla rozhodnutím ze dne 30. 11. 2011, č. j. X. Námitkami, které žalobce podal proti rozhodnutí č. j. X ze dne 7. 9. 2011, bylo zároveň napadeno rozhodnutí č. j. X ze dne 30. 11. 2011. V námitkovém řízení byly shledány vady procesního postupu při vydání rozhodnutí ze dne 30. 11. 2011 spočívající především v opomenutí posouzení zdravotního stavu žalobce, zdravotní stav žalobce byl proto v rámci námitkového řízení posouzen dne 15. 11. 2012 a bylo zjištěno, že v období od 4. 6. 2008 do 31. 12. 2009 byl plně invalidní a od 1. 1. 2010 je invalidní pro invaliditu III. stupně. Uvedeným posudkem bylo zjištěno, že invalidita vznikla dne 4. 6. 2008. Vzhledem k tomu, že žalobce splnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod, byla jeho žádost o invalidní důchod rozhodnutím č. j. X ze dne 26. 11. 2012 zamítnuta a rozhodnutí ze dne 30. 11. 2011 bylo potvrzeno.

[4] V rámci řízení o opožděně podaných námitkách proti rozhodnutí ze dne 7. 9. 2011 bylo zjištěno, že je v rozporu s právními předpisy, neboť žádost žalobce ze dne 16. 8. 2010 byla žádostí nikoli o důchod starobní, ale o důchod invalidní, a proto stěžovatelka iniciovala přezkumné řízení ve smyslu § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Na základě provedeného přezkumného řízení bylo vydáno rozhodnutí č. j. X č. I ze dne 15. 1. 2013, kterým bylo zrušeno nezákonně vydané rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Zároveň bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, o kterých bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím.

[5] V napadeném rozhodnutí stěžovatelka uvedla, že otázka posouzení zdravotního stavu žalobce nebyla s ohledem na obsah prvostupňového rozhodnutí předmětem aktuálního námitkového řízení, protože žádost o invalidní důchod nebyla napadeným rozhodnutím zamítnuta z toho důvodu, že by účastník řízení nebyl invalidní, ale z toho důvodu, že již splnil podmínky nároku na starobní důchod. Zdravotní stav žalobce stěžovatelka zkoumala v předcházejícím námitkovém řízení proti rozhodnutí ze dne 30. 11. 2011.

[6] Městský soud konstatoval, že splnění podmínek nároku na starobní důchod vylučuje podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 7. 2008, vznik nároku na plný invalidní důchod. Z tohoto důvodu je třeba postavit

najisto, kdy se stal žalobce invalidním. V případě posouzení míry poklesu pracovní schopnosti se jedná o otázku odbornou – medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem) a rozhodnutí tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Stěžovatelka si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sama. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce nebyla v řízení o jeho žádosti z 16. 8. 2010 posouzena, ale stěžovatelka při rozhodování vycházela z posudku, který byl vypracován v rámci námitkového řízení proti rozhodnutí ze dne 30. 11. 2011, které bylo ukončeno rozhodnutím ze dne 26. 11. 2012. Vzhledem k tomu, že v řízení o žádosti žalobce ze dne 16. 8. 2010 nebyl jeho zdravotní stav posouzen posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení ani posudkovým lékařem stěžovatelky v rámci námitkového řízení, nemohl soud provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

[7] Uvedené pochybení představuje podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Městský soud proto napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc stěžovatelce k dalšímu řízení. V dalším řízení je třeba, aby při rozhodování o žádosti žalobce ze dne 16. 8. 2010 byl vypracován posudek o zdravotním stavu, kterým bude postaveno najisto, kdy se stal žalobce invalidním, a podle toho bude posouzen nárok na invalidní důchod.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[8] Proti rozsudku městského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[9] Uvádí, že jádrem sporu je ujasnění, zdali žalobci vznikl nárok na invalidní důchod či nikoliv, a to na podkladě žádosti, kterou uplatnil prostřednictvím kanadského nositele pojištění dne 16. 8. 2010 formulářem CAN-CZ-1 – „žádost o důchod“, a doplněné dodatečně doručeným formulářem CAN-CZ-2 – „formulář pro styk“ ze dne 7. 7. 2011. Jak se posléze ukázalo, stěžovatelka tuto žádost mylně vyhodnotila jako žádost o starobní důchod, ačkoliv se žalobce domáhal přiznání invalidního důchodu. V této souvislosti stěžovatelka cituje své vyjádření ve věci ze dne 29. 7. 2013, kde shrnula postup spočívající v chronologicky vydaných rozhodnutích prokazujících, že ačkoliv procesně pochybila, svou chybu následně napravila.

[10] Rozhodnutí stěžovatelky ze dne 30. 11. 2011, č. j. X, bylo vydáno na podkladě žádosti žalobce ze dne 16. 8. 2010, neboť formulář CAN-CZ-2 ze dne 7. 7. 2011 nelze za žádost o invalidní důchod považovat, jak městský soud nesprávně dovodil. Tudíž i posouzení zdravotního stavu účastníka bylo v rámci této žádosti zkoumáno, byť až v rámci námitkového řízení.

[11] S odkazem na uvedené si stěžovatelka není vědoma, že by se dopustila procesního pochybení. Je přesvědčena o tom, že k vyhotovení posudku posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, zdali invalidita žalobce vznikla před nebo po nároku na starobní důchod, žádná procesní překážka postavena nebyla.

[12] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 13. 1. 2016 uvádí, že jeho podání ze dne 16. 8. 2010 mělo být posouzeno podle obsahu a nikoliv podle použitého formuláře. Souhlasí se závěrem městského soudu, že v řízení o žádosti ze dne 16. 8. 2010 nebyl posouzen jeho zdravotní stav posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení ani posudkovým lékařem stěžovatelky, čímž se stěžovatelka dopustila podstatných vad, které mají vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatelku jedná pověřená osoba ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že v rozhodnutí ze dne 30. 11. 2011, č. j. X, ani v rozhodnutí ze dne 26. 11. 2012, č. j. X, kterým bylo rozhodnutí ze dne 30. 11. 2011 potvrzeno, není výslovně uvedeno, zda bylo rozhodováno o žádosti žalobce o invalidní důchod ze dne 16. 8. 2010, nebo o žádosti o invalidní důchod ze dne 7. 7. 2011.

[16] Z řady jiných dokumentů založených ve správním spisu je však zřejmé, že sama stěžovatelka považovala podání ze dne 7. 7. 2011 za samostatnou žádost o invalidní důchod (a nikoliv pouze o doplnění žádosti ze dne 16. 8. 2010, jak se nyní snaží účelově tvrdit) a o této žádosti rozhodla rozhodnutím ze dne 30. 11. 2011, č. j. X, následně potvrzeným rozhodnutím ze dne 26. 11. 2012, č. j. X. Poukázat lze v této souvislosti zejména na žalobou napadené rozhodnutí (ze dne 11. 4. 2013, č. j. X), kde je na str. 3 uvedeno následující: „*V mezidobí obdržela ČSSZ od kanadského nositele pojištění další podkladovou dokumentaci a stejnopis žádosti účastníka řízení o důchod datované 7. 7. 2011 (uplatněné u kanadského nositele pojištění dne 8. 7. 2011), která byla vyhodnocena jako žádost o invalidní důchod. Na základě této žádosti ČSSZ rozhodla o nároku účastníka řízení na invalidní důchod rozhodnutím č. j. X z 30. 11. 2011 tak, že uvedenou žádost zamítla.*“ Dále lze zmínit např. přípis stěžovatelky ze dne 30. 3. 2012 adresovaný žalobci, podepsaný Ing. Z. Č. z oddělení interní kontroly a stížností, kde bylo uvedeno následující: „*Následně obdržela ČSSZ prostřednictvím Kanadského nositele pojištění Vaši žádost o invalidní důchod uplatněnou dne 8. 7. 2011. Tato žádost byla rozhodnutím ČSSZ ze dne 30. 11. 2011 zamítnuta, a to pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a podle Smlouvy mezi Českou republikou a Kanadou o sociálním zabezpečení č. 1/2003 Sb. m. s.*“

[17] Zmínit lze rovněž rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (nadřízený orgán stěžovatelky) ze dne 3. 5. 2013, č. j. 2013/20508-71, kterým bylo rozhodnuto o odvolání žalobce proti rozhodnutí stěžovatelky ze dne 15. 1. 2013, č. j. X č. I (tímto rozhodnutím

bylo v přezkumném řízení zrušeno rozhodnutí o přiznání starobního důchodu ze dne 7. 9. 2011), kde bylo na str. 2 uvedeno následující: „*Následně ČSSZ obdržela dne 12. 9. 2011 prostřednictvím kanadského nositele pojištění žádost účastníka řízení o invalidní důchod ze dne 8. 7. 2011. Tato žádost byla rozhodnutím ČSSZ ze dne 30. 11. 2011 zamítnuta pro nesplnění podmínek ust. § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, ...*“

[18] Dále je nutné poukázat na to, že stěžovatelka dlouhou dobu považovala žádost ze dne 16. 8. 2010 za žádost o starobní důchod. Až rozhodnutím ze dne 15. 1. 2013, č. j. X, zrušila své rozhodnutí o přiznání starobního důchodu žalobci ze dne 7. 9. 2011. Není tedy zřejmé, jak mohla stěžovatelka rozhodnutím ze dne 30. 11. 2011, č. j. X, rozhodovat o žádosti o invalidní důchod ze dne 16. 8. 2010, když v této době tuto žádost ještě považovala za žádost o starobní důchod (k tomu, že se jedná o žádost o invalidní důchod, dospěla až v rozhodnutí ze dne 15. 1. 2013).

[19] Zbývá doplnit, že pokud by tomu bylo skutečně tak, jak stěžovatelka nyní v kasační stížnosti tvrdí (a podání ze dne 7. 7. 2011 bylo pouze doplněním žádosti ze dne 16. 8. 2010), pak stěžovatelka o téže žádosti rozhodla dvakrát, a to rozhodnutím ze dne 30. 1. 2011 (potvrzeným rozhodnutím ze dne 26. 11. 2012) a prvostupňovým rozhodnutím (potvrzeným žalobou napadeným rozhodnutím).

[20] Na základě všeho výše uvedeného považuje Nejvyšší správní soud kasační argumentaci za zjevně účelovou. Sama stěžovatelka považovala podání ze dne 7. 7. 2011 za žádost o invalidní důchod (a nikoliv jen za doplnění žádosti ze dne 16. 8. 2010) a v tomto smyslu o této žádosti rozhodovala. Dovolávat se nezákonnosti rozsudku městského soudu na základě této zjevně účelové argumentace nelze (nikdy dříve stěžovatelka netvrdila a ani nejednala tak, že by podání ze dne 7. 7. 2011 bylo doplněním žádosti ze dne 16. 8. 2010). Jinou kasační argumentaci stěžovatelka neuplatnila.

IV. Závěr

[21] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[22] O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci žádné náklady nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

[23] Žalobci byl usnesením městského soudu ze dne 2. 11. 2015, č. j. 1 Ad 34/2013 - 226, ustanoven opatrovníkem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát [§ 64 s. ř. s. ve spojení s § 140 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)]. Podle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 29 odst. 4 o. s. ř. opatrovník ustanovený v řízení před městským soudem vystupuje i v řízení o kasační stížnosti, nerozhodl-li soud jinak.

[24] Ustanovený opatrovník provedl ve věci dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a vyjádření ke kasační stížnosti jakožto písemné podání ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Soud proto ustanovenému opatrovníkovi přiznal odměnu za dva úkony právní služby, když za každý úkon náleží odměna ve výši 500 Kč (§ 7 bod 2. a § 9 odst. 5 advokátního tarifu) zvýšená o náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Ustanovený opatrovník je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna se proto zvyšuje o DPH ve výši 336 Kč.

[25] Mgr. Závišovi Löffelmannovi se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 1 936 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu